

Adam Bodnar

Oświadczenie Rzecznika Praw Obywatelskich

z okazji

Międzynarodowego Dnia Romów

W dniu 8 kwietnia obchodzony jest Międzynarodowy Dzień Romów. Święto to ustanowione zostało w 1990 r. przez Międzynarodowy Związek Romów, ponadnarodową organizację zrzeszającą przedstawicieli społeczności romskiej z całego świata.

Dzień ten przypomina o losach Narodu Romskiego, a także o jego dziedzictwie, bogatej kulturze i tradycji, które przetrwały stulecia, przekazywane z pokolenia na pokolenie. Dziedzictwo to, często szczególnie ulotne wobec braku materialnych świadectw i źródeł, wymaga ochrony i w tym kontekście rola państwa, jako gwaranta wolności zachowania i rozwoju języka romskiego, jako języka mniejszości, zachowania obyczajów i tradycji, a także rozwoju kultury romskiej, ma szczególne znaczenie.

Pamiętajmy, że Międzynarodowy Dzień Romów to nie jedyny dzień w kalendarzu świąt i upamiętnień, który poświęcony jest Narodowi Romskiemu. 2 sierpnia każdego roku, w rocznicę likwidacji obozu rodzinnego w KL Auschwitz II – Birkenau, obchodzimy Dzień Pamięci o Zagładzie Romów.

Wielu Romów na całym świecie, także w Europie i w Polsce, wciąż doświadcza dyskryminacji w życiu prywatnym i publicznym wyłącznie ze względu na swoją przynależność etniczną. W dalszym ciągu w świadomości społecznej funkcjonują też liczne stereotypy, które przyczyniają się do negatywnego postrzegania osób narodowości romskiej. Stereotypy te przesłaniają często całe bogactwo kultury romskiej, a w skrajnych przypadkach prowadzą do aktów agresji, kierowanych przeciwko Romom. Dzieje się tak zwłaszcza teraz, w dobie kryzysu migracyjnego, kiedy emocjonalna i często nieodpowiedzialna debata publiczna powoduje, że w społeczeństwach wzrasta fala ksenofobii i wrogości wobec osób o różnym pochodzeniu etnicznym i różnej tożsamości kulturowej.

Wiele rodzin romskich, również w Polsce, w dalszym ciągu żyje też w warunkach urągających godności ludzkiej, w całkowitym wykluczeniu, na marginesie życia społecznego i ekonomicznego. Brak stałych źródeł dochodu, niski poziom wykształcenia i związany z nim brak kwalifikacji zawodowych, niezbędnych do podjęcia zatrudnienia, sprawiają, że bez pomocy ze strony państwa Romowie ci nie mają realnych szans na poprawę swojej sytuacji. Nadzieją jest edukacja, a ideałem szkoła, która zapewni dzieciom narodowości romskiej szansę równego startu w nauce i stworzy okazję, aby w pełni rozwinęły one swoje zdolności.

Grupą, która wymaga szczególnej pomocy, są imigranci romscy, w większości pochodzący z Rumunii i Bułgarii, żyjący w Polsce od wielu lat i pozostający w głębokiej izolacji od reszty społeczeństwa. Sytuacji tej właśnie społeczności poświęcone będzie seminarium, które dzisiaj, w Międzynarodowym Dniu Romów, odbędzie się w Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich.

Podpis na oryginale